

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิด สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิด พบว่า สัปดาห์ที่ 1 แผนการจัดประสบการณ์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง คมนามคม แผนที่ 1-5 กิจกรรมเสรี สื่อวัสดุปลายเปิดจำนวน 5 ชนิด คือ ทราช, น้ำ, แท่งไม้, กระจี, เศษผ้า เด็กได้เล่นเดี่ยวเป็นรายบุคคล เล่นคู่และเล่นเป็นกลุ่ม 4 คน มีความเชื่อมั่นเฉลี่ย 44.05
- สัปดาห์ที่ 2 แผนการจัดประสบการณ์ แผนที่ 6-10 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ผลไม้ สื่อวัสดุปลายเปิด 5 ชนิด ได้แก่ กิ่งไม้, เมล็ดพืช, ดอกไม้, แป้งโด, แก้วพลาสติก เด็กได้เล่นเดี่ยว เล่นคู่และเล่นเป็นกลุ่ม 4 คน มีความเชื่อมั่นเฉลี่ย 58.73
- สัปดาห์ที่ 3 แผนการจัดประสบการณ์ แผนที่ 11-15 ชื่อหน่วย ขยะ สื่อวัสดุปลายเปิด 5 ชนิด ใบไม้, ก้อนหิน, ขวดพลาสติก, ไม้ไอศกรีมและ แกนกระดาษทิชชู เด็กได้เล่นเดี่ยว เล่นคู่และเล่นเป็นกลุ่ม 4 คน มีความเชื่อมั่นเฉลี่ย 73.02

สัปดาห์ที่ 4 แผนการจัดประสบการณ์ แผนที่ 16-20 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สัตว์โลกน่ารัก สัตว์สูญพันธุ์ 5 ชนิด เปลือกหอย, เชือก, กลองนม, หลอดพลาสติกและ กระดาษ เด็กได้เล่นเดี่ยว เล่นคู่ และเล่นเป็นกลุ่ม 4 คน มีความเชื่อมั่นเฉลี่ย 90.08

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสัตว์สูญพันธุ์มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษา การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดประสบการณ์การเล่นสัตว์สูญพันธุ์ เมื่อพิจารณาถึงความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยแต่ละพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมด้านการกล้าแสดงออก ด้านการพึ่งตนเอง ด้านการเป็นตัวของตัวเอง และด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ตลอดเวลาการจัดประสบการณ์ การเล่นสัตว์สูญพันธุ์ เด็กมีพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองทั้ง 4 ด้านสูงขึ้น อาจเนื่องมาจาก การจัดประสบการณ์การเล่นสัตว์สูญพันธุ์ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตลอดกิจกรรม ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้สังเกตและให้ความช่วยเหลือแนะนำเมื่อเด็กต้องการเท่านั้น อีกทั้งได้ดูแลให้ความอบอุ่นเป็นกันเองกับเด็กขณะทำกิจกรรม ให้กำลังใจซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวก จึงทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากการที่บุคคลได้ประสบผลสำเร็จมากเท่าใดจากการทำกิจกรรม ย่อมทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเท่านั้นซึ่ง ไปสอดคล้องกับ จีราพร บันทอง (2550 : 89) และการทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้นำ ผู้ตามในการเล่นและพฤติกรรมที่ตัดสินใจด้วยตนเองจะตามมา และในการเล่นไม่ว่าจะเล่นเดี่ยว เล่นคู่ หรือเล่นเป็นกลุ่ม และการลงมือกระทำกับสื่อหลากหลายชนิดย่อมส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการแก้ปัญหาให้ดีขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเมทีนี ด่านยังอยู่ (2544 : 53) ได้ศึกษาไว้ว่าความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กจะเกิดขึ้นถ้าเด็กลงมือกระทำ ได้ทดลองพฤติกรรมแบบถูกคิดด้วยตนเอง เพื่อฝึกความสามารถแก้ปัญหาและผลที่เกิดคือเด็กจะพยายามทำงานให้ดีขึ้นเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้แผนการจัดประสบการณ์การเล่นสัตว์สูญพันธุ์ทำให้เด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเมทีนี ด่านยังอยู่ (2544 : 51) พบว่า เด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเล่นสมมติมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอู๊ดย์ บุญโท (2544 : 53) พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้อง

กับผลงานวิจัยของจิราพร บันทอง(2547 : 67) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่น นิทานหุ่นเชิดมือมีความเชื่อมั่น ในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิดมีความมั่นใจในตนเอง สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแผนการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อ วัสดุปลายเปิดช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์การ เล่นทำให้เด็กได้เรียนรู้ คำนึงการเล่นเป็นวิธีการที่เด็กสร้างประสบการณ์ให้กับตนเองในการเรียนรู้ รับรู้ สิ่งแวดล้อมและสิ่งซึ่งไม่มีใครสอนเขาได้ การเล่นเป็นกระบวนการพัฒนาของเด็กโดยใช้การเล่น เป็นเครื่องช่วยนักจิตวิทยาและนักการศึกษาถือว่า การเล่นคือการทำงานของเด็ก การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนที่มุ่งให้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วย ตนเอง เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองพฤติกรรมแบบถูกผิดด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกรู้สึกเป็นอิสระ สนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กจึงมองพฤติกรรมการเรียนแบบนี้เป็นการเล่นและเกิดความสนใจ โดยไม่ จำเป็นต้องมีสิ่งอื่นมากระตุ้น เมื่อเด็กมีความสนใจแล้วพฤติกรรมก็จะเปลี่ยนแปลง เป็นความก้าวหน้า ในระดับสติปัญญาและความคิดของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อของ เฟอร์เบล ที่ว่า ครูควรส่งเสริม พัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้นด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเสรี โดย ใช้การเล่นเป็นเครื่องมือ เพราะการเล่นเป็นการทำงานของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 131)ซึ่งไปตามแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) (วิภา ประชากุล, 2547 : 67) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ (Learning by Doing) โดยที่เด็กได้ลงมือกระทำกับ สื่อวัสดุที่จัดเตรียมไว้ให้ เป็นสิ่งง่าย ๆ ที่ไม่มีโครงสร้างสลับซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไพรวัลย์ ขนานแจ้ง (2549 : 83) กล่าวว่า สื่อเป็นตัวช่วยให้ประสบการณ์เป็นรูปธรรมแก่เด็ก เป็นสิ่ง กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การใช้สื่อและกิจกรรมที่เหมาะสม ช่วยให้เด็กเข้าใจและจดจำได้นาน ทำให้ เด็กมีโอกาสปรับสภาพความคิดเรียนรู้ด้วยตนเองว่าสามารถนำวัสดุเหล่านั้นมาเล่นร่วมกันได้อย่างไร และสามารถนำประสบการณ์ที่คุ้นเคยมาเป็นพื้นฐานในการสร้างผลงานขั้นต่อไป การเปิดโอกาสให้ เด็กสร้างผลงานของตนจนเสร็จเรียบร้อย เด็กได้ส่งความคิดและสรุปการกระทำของตนเองโดยการตั้ง ชื่อผลงาน และบอกเล่าสิ่งที่ตนคิดและจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับ คิเบิล (Kibele, 2007 : unpagged) ได้ศึกษาทัศนคติของเด็กปฐมวัยพบว่าการเล่นของเล่นและสิ่งของต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญมากในการ ปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวันของเด็ก การเล่นของเล่น ทำหน้าที่เป็นกุญแจสำคัญในการฝึก ปฏิบัติและเรียนรู้ความหมายของโลกและสถานที่อยู่ของพวกเขา และ อัญชลี ฉิมพาลี (2551 : 69) กล่าวว่า ใ้รู้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีจินตนาการสูง สามารถเล่าเรื่องสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตนได้ ผู้ใหญ่ ควรให้โอกาสเด็กในการเล่าเรื่อง มีการเสริมแรงทางบวกด้วยการชื่นชมหรือคำถามที่แสดงท่าทีเข้าใจ ในผลงาน เป็นการกระตุ้นให้เด็กพอใจ เพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นคงอยู่ นอกจากนี้ ยัง (Young) พัฒนนิพร สุพรรณ โรจน์ (2547 : 101) ยังกล่าวอีกว่า เมื่อเด็กทำงานหรือเล่นร่วมกันเป็นกลุ่ม

บรรยากาศในการเรียนจะมีความเป็นกันเอง เด็กจะรู้สึกปลอดภัยไม่เคร่งเครียดและเด็กจะกล้าแสดงออก เพราะการทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้ทุกคนรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อกลุ่มเท่า ๆ กัน ความเชื่อมั่นในตนเองก็จะถูกกระตุ้นให้เพิ่มมากขึ้น พร้อมกันนั้นสามารถส่งเสริมความเป็นผู้นำให้กับเด็กนั้นหมายถึงทำให้เด็กมีบุคลิกภาพเชื่อมั่นในตนเองอีกด้วยซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิดสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยให้พัฒนาสูงขึ้น อภิปรายได้ดังที่ มาสโลว์ (Maslow) กล่าวว่าความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กนั้นเกิดจากความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้เกี่ยวกับงาน ถ้าเด็กได้รู้ว่าประสบการณ์ที่เขาได้รับนั้นทำให้เขามีค่า มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับของคนอื่น มีความรู้สึกที่ดีต่อเขา เด็กก็จะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดีจะเป็นตัวกำหนดให้เด็กได้แสดงลักษณะและพฤติกรรมสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อมุนเซน (Amundsen, 2007 : unpagged) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเล่นของเด็กอนุบาล 5 ขวบ พบว่า การเล่นวัสดุแบบบล็อกรทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะทางสังคมของเด็ก

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย จะเกิดขึ้นได้จากการที่จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก โดยเด็กได้ลงมือกระทำ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิด จึงเป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการเล่นเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และส่งเสริมความสัมพันธ์ของเด็กที่เล่นร่วมกัน ได้ปรับตัวได้แสดงออกได้แก้ปัญหาการเล่นด้วยตนเอง ได้ฝึกการทำงานให้สำเร็จและตัดสินใจในการลงมือกระทำด้วยตนเอง และได้รับการเสริมแรงเป็นที่ยอมรับจากสังคมนรอบตัวเด็ก ย่อมทำให้เด็กประสบผลสำเร็จในการทำสิ่งต่าง ๆ และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แผนการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อวัสดุปลายเปิด จัดทำเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าเวลาที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมเด็กได้อย่างเหมาะสมจึงใช้เวลาถึง 60 นาที เพราะในการทำการศึกษาค้นคว้าต้องการสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กให้ได้อย่างทั่วถึง การนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในกิจกรรมปกติควรปรับเวลาให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนการสอนตามตารางกิจกรรมประจำวัน

1.2 การนำสื่อวัสดุปลายเปิดมาใช้กับเด็กควรคำนึงถึงความสะอาดและความปลอดภัยสำหรับเด็ก ควรแนะนำให้เด็กล้างมือให้สะอาด หลังจากรเล่นเสร็จแล้ว และการนำสื่อมาใช้ในการเล่นของเด็กแต่ละครั้ง ควรจัดให้มีจำนวนมากพอ และควรต้องจัดหาให้มีขนาด รูปร่างที่เท่ากัน

และไม่เท่ากันหลาย ๆ ชั้น ใน 1 ชุดการเล่น เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในการคิดสร้างผลงานที่แปลกใหม่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำสื่อวัสดุปลายเปิดไปใช้ในการเตรียมความพร้อมด้านคณิตศาสตร์กับเด็กปฐมวัย ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรนำสื่อวัสดุปลายเปิดไปทดลองใช้ในการศึกษาค้นคว้าควบคู่กับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมเสริมประสบการณ์หรือกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อเปรียบเทียบว่าการจัดประสบการณ์ในกิจกรรมใดสามารถส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้สูงกว่าการจัดประสบการณ์ในกิจกรรมเสรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY